

Mayıs'15 Raporu

İçindekiler

İçindekiler	1
Giriş.....	3
Diaspora	4
21 Mayıs Çerkes Soykırımı	4
<i>Kefken'de anma</i>	<i>4</i>
<i>Rus Konsoloslukunda Çerkes Soykırımı eylemi</i>	<i>5</i>
11 Mayıs Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti	6
7 Haziran Genel Seçimleri	7
<i>Gençler seçimi tartıştı.....</i>	<i>8</i>
Tambi Cimuk İsveç'ten de ödülle döndü	9
Fatima Tlisova Obama ile görüştü.....	9
Medet Önlü cinayeti davası başladı.....	10
Kafkasya	12
Çerkesya	12
Çerkesya'da 21 Mayıs.....	12
<i>Devlet soykırımı tanınmalı.....</i>	<i>13</i>
<i>Nalçık'te yürüyüş ve miting.....</i>	<i>13</i>
Moskova'da 21 Mayıs	13
Çerkes aktivistlere arama ve gözaltı.....	14
Çeçenya	16
Bu ülkede başka isme yer yok	17
<i>Kadirov belgeseli izlenme rekorları kırıyor</i>	<i>17</i>
<i>Kadirov'un Resmi Yas Günü</i>	<i>18</i>
Zakayev Oslo Özgürlük Forumu'na katıldı.....	19
Dağıstan	20
Cami çıkışı toplu gözaltı	20
Magomedov neden tutuklandı	21
İmam Askandaorov gözaltına alındı.....	22
Gözaltıların sebebi ne?	23

IŞİD Kafkasya Emirliği'nin yerini alır mı?	24
İnguşetya	25
Marş 10 Yaşında	25
İnguşetya'da 14 "terörist" kalmış	25
Abhazya	27
Bir çocuk hasta Abhazya-Gürcistan sınırında öldü	27
Çirikba-Helbert Görüşmesi	27
Donetsk, Abhazya ve Güney Osetya'nın bağımsızlığını tanıdı.....	28
Yeni İçişleri Bakanı Beslan Hagba	28
Hacimba-Putin görüşmesi.....	29
Amtsahara 5. Kongresini yaptı.....	29
Abhazya'da 21 Mayıs.....	31

Hazırlayan:
Yusuf Altunok

© AJANS KAFKAS

Giriş

Mayıs ayı Çerkesler başta olmak üzere tüm Kuzey Kafkasyalılar için oldukça önemli bir ay. 21 Mayıs'ın Çerkes Soykırımı'nı sembolize eden tarih olması ve 11 Mayıs'ın Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti'nin kuruluş tarihi olması bu ayı önemli kılan iki etken.

Bu yıl 11 Mayıs'da Pşımaho Kosok'un mezarında yapılan anmanın dışında Kafkas Vakfı ve Birleşik Kafkasya Derneği tarafından bir de panel organize edildi. Bu iki etkinliği raporumuzda etraflıca inceledik.

Halen Çerkes diasporasındaki politizasyonun mihenk taşı olan 21 Mayıs'ta yapılan iki farklı etkinlik diasporanın gündemindeydi. Kefken ve Rusya Konsoloslugu önündeki organizasyonlarla birlikte Kaffed'in 21 Mayıs'ta Kafkasya'ya düzenlediği gezi de Mayıs raporumuzda yer aldı.

Bunların dışında, Ajans Kafkas Mayıs ayı raporumuzda Çerkesya'daki 21 Mayıs Etkinlikleri, Abhazya'daki diplomatik gelişmeler, Çeçenistan, İnguşetya ve Dağıstan'daki insan hakları ihlalleri etraflıca ele alınırken, önümüzdeki dönemde çokça ses getireceğini düşündüğümüz IŞİD'in Kafkasya'da yayılması ihtimali de uzmanların görüşlerine yer verilerek tartışıldı.

Diaspora

Mayıs ayı, içerisinde 11 Mayıs Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti'nin kuruluşu ve 21 Mayıs Çerkes Soykırımı'nı barındırması sebebiyle her yıl diasporanın en yoğun ayı olarak geçer. Bu yıl bu yoğun gündemin dışında 7 haziran seçimleri de Mayıs ayı tartışmalarının odağındaydı.

21 Mayıs Çerkes Soykırımı

Soçi Olimpiyatları'na muhalefet ile birlikte güçlenen soykırım söyleminin politize edici etkisi sebebiyle 2006 yılı sonrası daha sert tartışmalara ve aktivist eylemliliklere sahne olan 21 Mayıs etkinlikleri bu yıl da Mayıs ayı gündeminin ilk sırasındaydı.

Soçi Olimpiyatları'nın geçmiş olması sebebiyle Çerkes Soykırımı söyleminin kısmen zayıfladığı düşünülüyordu. Buna rağmen, ulusötesi bir örgütlenme çerçevesinde olmasa da, Çerkes Soykırımı, Çerkeslerin yaşadığı bir çok ülkede Rusya Konsoloslukları önlerinde protesto edildi.

Kafkas Dernekleri Federasyonu (Kaffed) tarafından 2010 yılından beri, görünür olmak arzusuyla Beşiktaş gibi kamusal alanlarda yapılan anma etkinlikleri bu yıl İzmit'in Kefken ilçesine geri taşındı. 2010 yılına kadar zaten Kefken sahilinde yapılan etkinlikler, Beşiktaş meydanına ve ardından da Samsun sahiline taşınmıştı.

Kefken'de anma

Kefken'deki Çerkes Sürgünü anma programı bu yıl 16 Mayıs'ta, Kaffed'e bağlı bölge derneklerinden otobüslerle sahile gelen çok sayıda Çerkesin katılımıyla gerçekleştirildi. Programa çok sayıda bürokrat ve siyasetçi de iştirak etti.

Kaffed, Kefken'deki programın yanı sıra "21 Mayıs'ta denizin iki yakasındayız" sloganıyla bir Kafkasya gezisi organize etti.

Kaffed'e bağılı derneklerden Ankara Çerkes Derneğı Yönetim Kurulu Üyesi Erdoğan Boz'un Kafkasya gezisi ile ilgili yazdığı yazıda, bu organizasyonun Rusya güdümündeki DÇB yönetim kurulu tarafından organize edilmiş bir "soykırım turizmi" faaliyeti olduğunu beyan etmesi ve iyi niyetli bir organizasyon olmadığını söylemesi tartışmalara sebep oldu.

Rus Konsolosluğunda Çerkes Soykırımı eylemi

Kafkas Dernekleri Federasyonu tarafından organize edilen Çerkes Sürgünü Anma Etkinlikleri bu şekilde gerçekleşirken artık kamusal bir protesto mekanı olarak kodlanan Rusya Konsolosluğu önünde de eylem vardı.

Çerkes Dernekleri Federasyonu (Çerkes-Fed) tarafından düzenlenen Çerkes Soykırımı Eylemi için 21 Mayıs öncesinde ciddi bir tanıtım faaliyeti yürütüldü. Hem sosyal medya hem de görsel ve basılı medya organlarının aktif olarak kullanıldığı tanıtım faaliyetlerinin ardından, 21 Mayıs'ta saat 21.00'da başlayan eyleme katılım oldukça yüksek oldu.

Ermeni Soykırımı iddialarıyla ilgili Putin'in yaptığı açıklamaların etkisiyle medyanın yakından ilgi gösterdiği eylemde Çerkes-Fed Başkanı Nusret Baş ve Çoğulcu Demokrasi Partisi (ÇDP) Genel Başkanı Kenan Kaplan birer açıklama yaptı.

24 Mayıs'ta da Çerkesya Yurtseverleri tarafından, yine Rusya Konsolosluğu önünde daha düşük katılımlı bir eylem yapıldı.

11 Mayıs Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti

Mayıs ayında Kafkasyalılar için bir diğer önemli tarih de 11 Mayıs. Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti'nin kurulduğu 11 Mayıs 1918 tarihinin yıldönümü her yıl çeşitli etkinlikler ile anılıyor.

Bu etkinliklerden artık gelenekselleşmiş olanı Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti'nin 2. Devlet başkanı Pşimaho Kosok'un (Kotse Pşimaho) Feriköy mezarlığındaki kabri başında anılması. Mezar ziyaretinin organizasyonu bu yıl Birleşik Kafkasya Derneği ve Kafkas Vakfı tarafından yapıldı. Yaklaşık 100 kişinin katıldığı anma programında Kuran okundu, çeşitli kurum temsilcileri birer konuşma yaptı.

Mezarlıktaki anmanın dışında 11 Mayıs akşamı Birleşik Kafkasya Derneği tarafından Kafkas Vakfı Konferans Salonunda bir panel gerçekleştirildi. Sefer Berzeg, Erol Karayel ve Cem Kumuk'un konuşmacı olarak katıldığı panelde geçmişinden bugüne Birleşik Kafkasya hareketi ele alındı.

11 Mayıs Kuzey Kafkasya Cumhuriyeti ile ilgili bir başka etkinlik de Eskişehir Kafkas Kültür ve Dayanışma Derneği'nde gerçekleştirildi. Murat Atrışpa'nın konferansı özellikle gençler tarafından ilgi ile takip edildi.

7 Haziran Genel Seçimleri

7 Haziran yaklaşırken tüm Türkiye'de olduğu Çerkesler arasında da seçim tartışmaları yaşandı. Çoğulcu Demokrasi Partisi (ÇDP) adına seçime giren bağımsız adaylarla bir başka bağımsız aday Yalçın Karadaş'ın propaganda çalışmaları özellikle sosyal medyada önemli yer etti.

Özellikle ÇDP adaylarının seçim bölgelerinde yoğun bir kampanya dönemi yürüttü.

Gençler seçimi tartıştı

Seçimin diaspora gündeminde bu kadar yer edinmesine rağmen gençler arasında yeterince tartışılmadığını düşünen Kafkas Vakfı “Gençler Seçimi Tartışıyor” başlıklı bir açık oturum düzenledi.

Kafkasya Forumu, İstanbul Çerkes Derneği, Kafkas Vakfı ve Çerkesya Yurtseverleri’nden genç temsilcilerin katıldığı açık oturum bir ilk olması bakımından oldukça önemliydi. Nitelikli tartışmaların yaşandığı açık oturumun bundan sonra da gençlerin siyasi süreçlere katılımını sağlamak üzere tekrarlanması bekleniyor.

Tambi Cimuk İsveç'ten de ödülle döndü

Savaş sebebiyle Türkiye'ye sığınan Suriyeli Çerkes bir ailenin çocuğu olan Tambi Cimuk müzik dehası olduğunun farkedilmesinin ardından katıldığı yarışmalarda ödül almaya devam ediyor. En son Mayıs ayı başında İsveç'in başkenti Stockholm'de katıldığı yarışmadan 2. olarak döndü.

Birinci olamamasını heyecanına bağlayan Tambi Cimuk'un önümüzdeki aylarda Amerikan Kongre Binasında konser vereceği açıklandı. Çerkes diasporasını aldığı her ödül ile sevince boğan genç yetenek Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın da desteğini alarak Türk vatandaşlığına kabul edilmişti. O günden beri Cimuk yarışmalara Türkiye adına katılıyor.

Fatima Tlisoa Obama ile görüştü

Mayıs ayı başında ABD Başkanı Barak Obama'nın ABD'ye iltica etmiş olan Çerkes Gazeteci Fatima Tlisoa ve onunla aynı kaderi paylaşan iki meslektaşıyla görüşmesi, ABD-Rusya ilişkilerindeki gerginlik ve son yıllarda Çerkeslerin dünya gündemine gelme çabaları dikkate alındığında, mesaj içerikli bir görüşme olarak değerlendirilebilir.

Obama'nın görüşmenin ardından söylediği *"O, Kafkasya'daki askeri operasyonlar, insanların kaybolması ve yolsuzluklar hakkında haberler yaptı. Saldırıya uğradı, kaçırıldı ve işkence gördü. Şu anda "Amerika'nın Sesi" radyosunda çalışıyor. Kısa bir süre önce Boston davasıyla ilgili mahkeme duruşmaları ve Boston patlamaları hakkında haberler yaptı"* sözleri görüşmenin mesaj içerikli olduğu analizini güçlendiriyor.

Fatima Tlisova 2005 yılında gazetecilik yaptığı Kafkasya'da uğradığı baskılar sebebiyle ABD'ye iltica etmişti.

Medet Önlü cinayeti davası başladı

22 Mayıs 2013 tarihinde Ankara Balgat'daki ofisinde öldürülen Çeçen İçkerya Cumhuriyeti Türkiye Fahri Konsolosu Medet Önlü'nün davası, ölüm yıl dönümü olan 22 mayıs 2015 tarihinde Ankara Adliyesi'nde görülmeye başlandı.

Mahkemeden 3 gün önce Medet Önlü için Adalet Komitesi tarafından yapılan tanıkların tehdit edildiği ile ilgili açıklama dikkat çekti. Komite tarafından yapılan açıklamada Adapazarı'nda Murat Aluç'un yakalandığı ev yakınında oturan ve mahkemede tanıklık edecek kişilerin tehdit edildiği belirtildi.

Tetikçi Murat Aluç'un tek tutuklu sanık olarak hazır bulunduğu mahkemenin öncesinde Medet Önlü için Adalet Komitesi bir basın açıklaması yaptı. Bir çok sivil

toplum örgüt temsilcisinin yanısıra Çerkeslerin de katılım sağladığı basın açıklamasında Medet Önlü cinayeti davasındaki ihlaller gündeme getirildi.

Mahkeme salonunda kısa süreli gerginliklerin yaşandığı dava 7 Temmuz'a ertelendi.

Kafkasya

İŞİD'in Kafkasya'da yayılma potansiyeli ve insan hakları ihlalleri gündemin ilk sıralarında yer alırken Çerkesya'da 21 Mayıs etkinlikleri ve muhaliflere yönelik baskılar diasporaya yansıyan konu başlıkları oldu.

Çerkesya

Çerkesya'da 21 Mayıs

Çerkesya'da 21 Mayıs etkinliklerinin en geniş katılımlı olanı geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi Kabardey-Balkar'da gerçekleştirildi.

Adıgey Cumhuriyetinde çoğunluğu küçük çaplı, onlarca farklı etkinlik yapıldı. Karaçay-Çerkes'in Çerkes ve Abazaların yaşadığı yerleşim yerlerinde de çeşitli törenler yapıldı.

Devlet soykırımı tanınmalı

Sürgün anma etkinlikleri Karaçay-Çerkes'te sabah 09:30'dan 11:00'a kadar Çerkes ve Abaza gençlerin katıldığı yürüyüşle başladı. Ardından Rus-Kafkas savaşı kurbanları anıtı önünde bir miting yapıldı. Mitinge Karaçay-Çerkes Parlamento Başkanı Aleksandr İvanov, Başbakan Murat Kardanov, Çerkesk Belediye Başkanı Ruslan Tambiyev, sivil toplum örgütleri yöneticileri ve müftülük temsilcileri katıldı. Mitingte söz alan sivil toplum temsilcileri soykırımın devlet tarafından tanınması gerektiğini belirtti.

Nalçik'te yürüyüş ve miting

Kabardey-Balkar'ın başkenti Nalçik'te geçen yıllarda olduğu gibi, çok sayıda atlinin kortejin önünde yer aldığı büyük yürüyüşün ardından Yaşam Ağacı (1763-1864 Rus-Kafkas Savaşları Kurbanları Anıtı) önünde miting yapıldı. Bu yılki programa katılmak için Türkiye'den yüzün üzerinde Çerkes geldi. Kültür Bakanı Muhadin Kumahov'un kısa konuşmasının ardından din adamları dua etti. Daha sonar Kabardey-Balkar hükümeti üyeleri sepetler içindeki çiçekleri anıtın önüne bıraktı.

Moskova'da 21 Mayıs

Bu yıl dikkat çekici etkinliklerden biri de Rusya'nın başkenti Moskova'da gerçekleştirildi.

21 Mayıs akşamı Sokolniki parkında yapılan etkinliğe katılanların çoğu Moskova'daki üniversitelerde eğitim gören Kafkasyalı öğrenciler oldu.

Programda konuşanlar Çerkeslerin sürgün ve katliamlara rağmen kültürlerini ve dillerini koruma iradesi gösterdiğini vurguladı. Kavkazki Uzel'e konuşan Amina

Hadikova *“Türkiye’de yaşayan akrabalarımız var. Onlar vatanlarından koparılmış olmalarına rağmen Çerkesçeyi biliyorlar”* dedi. 21 Mayıs’ın dünyadaki bütün Çerkesleri birleştirdiğini kaydeden Amina *“Bu günde nerede olursak olalım hepimiz birlikteyiz. Her bir ailenin kendi hikayesi var ve büyükleri tarafından unutulmaması için çocuklarına, torunlarına aktarılıyor”* açıklamasında bulundu.

Üniversite öğrencisi Anzor, 21 Mayıs’ın Rusya’yı eleştirmek için bir fırsat değil, benzer hataların günümüzde de tekrarlanmaması için hatırlama ve anma günü olduğuna inandığını söyledi.

Anzor *“Rusya, Türklerle Ermeniler arasındaki olayları soykırım olarak tanıdı, Yahudi soykırımı bütün dünya tarafından tanındı, ama ülkemiz Çerkes Soykırımını tanımak istemiyor. Halbuki bunu yaparak küçük düşmüş olmayacak, aksine gücünü ve geçmişteki hataları kabul edebilme olgunluğunu gösterecek”* dedi.

Çerkes aktivistlere arama ve gözaltı

Kafkasya’da resmi törenlere katılanlar sorun yaşamazken Adıgey’de Çerkes aktivistlerden Adnan Huade’nin evi ve işyerinde arama yapıldı, Ruslan Keş gözaltına alındı.

Çerkesya Yurtseverleri’nin açıklamasına göre, Huade Adnan’ın evinde yapılan aramalardan bir kaç saat önce de Çerkes Birliği sivil hareketi koordinatörü Ruslan Keş gözaltına alındı.

Polis, Huade'ye evinde ve halı mağazasında mahkeme kararıyla yapılan aramanın gerekçesini yasa dışı arsa edinme olayına karışmış olması şüphesiyle açıkladı. Aramalarda telefon, bilgisayar, ev ve işyeri kamera kayıtları ile ticari belgelere el konuldu.

Çerkes aktivist Ruslan Keş de Türkiyeli Çerkes heyetinde bulunan bir kişiyle görüşmeye gittiği esnada bir kaç saatliğine gözaltına aldı. Türkiye'den gelen Çerkesler gittikten sonra ise serbest bırakıldı. Keş *"Polis beni neden gözaltına aldığını gizlemedi. Türkiye'den gelen biriyle görüşmemem için aldıklarını söylediler"* açıklamasında bulundu.

Çeçenya

Çeçenya’da Nemtsov cinayeti ve Kadirov’un askerlerine uzanan tartışma halen devam ediyor. Nemtsov cinayeti ile ilgili bir radyoya konuşan Ramzan Kadirov’un alaycı bir ifadeyle “ifade vermeye hazırım” demesi ve ardından cinayette adı geçen “Kuzey” komutanı Alimbek Delimhanov’u daha üst bir göreve atanması çelişki gibi görünse de Kadirov’un cinayetin ardından takındığı tutum dikkate alındığında şaşırtıcı değil.

Ay sonunda cinayet soruşturmasında tutuklu olan Kadirov’un eski polisi Zaur Dadayev’in Mahkemeye yaptığı itiraz kabul edilmedi. İlk ifadesini işkence altında verdiğini ifade eden Dadayev’in suçu reddetmesinin dikkate alınmaması cinayet soruşturmasının güvenilirliği açısından şüphe uyandırıyor.

Bu gelişmeler ışığında Rusya'da Nemtsov cinayetinin bu şekilde gel gitlerle azmettiricisinin meçhuller arasındaki yerini alacağı tahmin ediliyor.

Bu ülkede başka isme yer yok

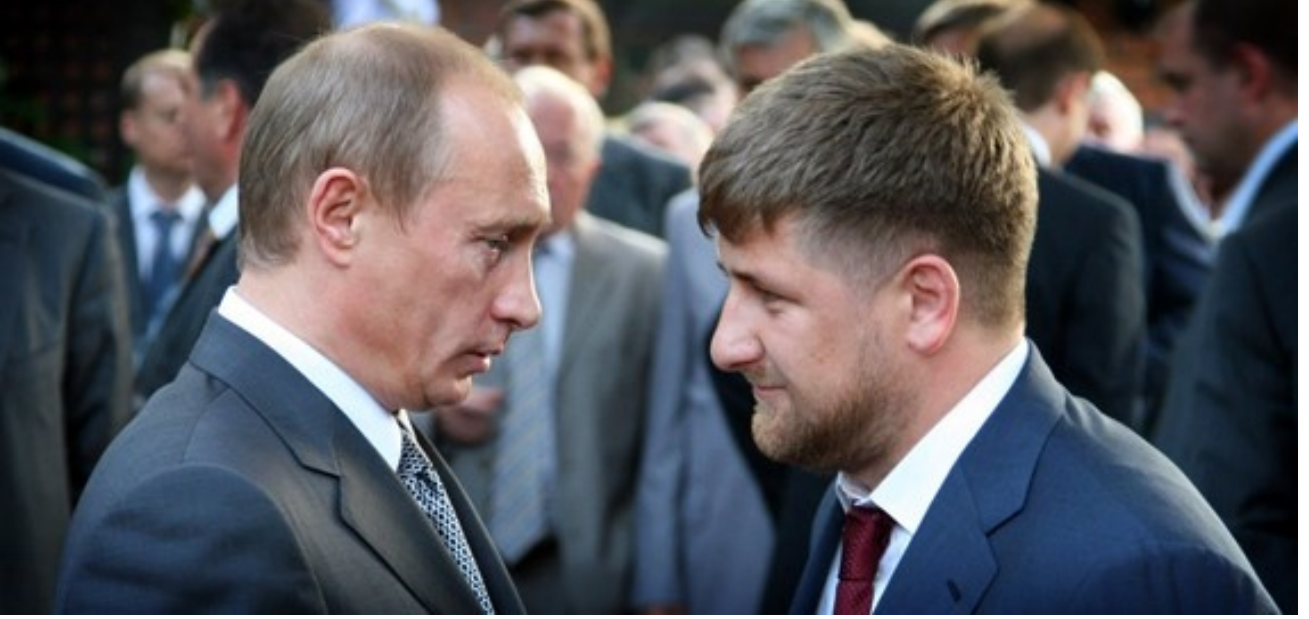
Kadirov her konuşmasında kendisinin tüm Çeçen halkını temsil eden tek kişi olduğunu vurguluyor ve halkın arkasında olduğunu söylüyor. Uzun zamandır sivil ve muhalif seslerin büyük ölçüde kısıldığı Çeçenya'da Mayıs başında internete yansıyan bir olay halkın dışarıya yansıtamadığı rahatsızlıklarını gün yüzüne çıkardı.

Video kaydı internette yayınlanan olayda Caharkale'de cuma namazı çıkışı bir vatandaş Kadirov ve çevresine oldukça ağır eleştirilerde bulunuyor. Konuşmasını yaparken cami cemaatinden destek de alan vatandaş iki dakika sonra sivil giyimli kişiler tarafından kaçırılıyor.

Kadirov belgeseli izlenme rekorları kırıyor

Eski Oligark, Putin muhalifi Mihail Hodorkovski'nin başkanı olduğu Açık Rusya Vakfı tarafından hazırlanan "Aile" adlı belgesel Kadirov ve çevresinin işlediği suçlar üzerine yoğunlaşıyor. Belgesel yayınlanmadan önce Açık Rusya ofisi çeşitli saldırıların hedefi olmuştu.

10 Mayıs'da Açık Rusya Vakfı'ndan yapılan açıklamada belgeselin yayınlanma tarihinin ertelendiği açıklandı. Gerekçesi ise belgesele eklemeyi düşündükleri yeni materyallere ulaşılmış olması idi.

Ay sonunda Youtube'dan yayınlanan ve Kadirov ile Putin'in ilişkilerine de odaklanan film kısa sürede çok sayıda kişi tarafından izlenirken insan hakları savunucularının film hakkındaki yorumları dikkat çekici. Çeçenya'da zor şartlarda faaliyet gösteren İşkence Karşıtı Komite'nin Başkanı İgor Kalyapın'e göre kendisinin de yer aldığı belgesel hiç bir şeyi değiştirmeyecek. Kalyapın bununla beraber Çeçenya'daki insan hakları ihlallerinden daha fazla kişinin haberdar olmasının faydalı olacağını kaydetti.

Kadirov'un Resmi Yas Günü

Çeçenya 2011 yılında Kadirov tarafından ilan edilen resmi yas gününü resmi törenlerle geride bıraktı.

23 Şubat Çeçen-İnguş Sürgünü Anmalarını yasaklayarak ülkenin tek yas gününü babasının cenazesinin defnedildiği 10 Mayıs olarak belirleyen Kadirov, bu anma etkinliklerine oldukça önem veriyor.

Çeçenya'da vatandaşların önemli bir bölümü, açıkça dile getiremese de 23 Şubat anmalarının yasaklanmasından rahatsız ve Çeçenya yönetiminin halkın hafızasından

23 Şubat 1944'ü silmeye çalıştığını düşünüyor.

Bir kamu kuruluşunda çalışan Heda adlı bir kadın, Kavkazki Uzel'e yaptığı açıklamada şu ifadeleri kullanıyor: *"İktidar Kremlin'i memnun etmek için hiç bir şeyden kaçınmıyor. 23 Şubat nasıl yasaklanabilir? Aynı tarihte sürülen İnguş komşularımız neden bu günü başka bir güne taşımadı? Geçmişini bilmeyenin geleceği olmaz. Bugün Çeçen halkı 'yeniden doğuş' adı altında geleceğinden mahrum ediliyor. Sürgün kurbanlarını anma günü Ramzan Kadirov'un babasını anma gününe çevrildi. Yetkililer Ahmed Kadirov'un mezarına gidiyorlar. 7-8 Mayıs'da Ahmed Kadirov ile ilgili geniş çaplı anma törenleri düzenlendi. Ramzan, Kremlin'e yaranmaya çalışıyor, yetkililer de Ramzan'a".*

Zakayev Oslo Özgürlük Forumu'na katıldı

Kadirov tarafından demir yumruk ile yönetilen Çeçenya'da bunlar yaşanırken Çeçen İçkerya Cumhuriyeti Hükümeti de diplomatik faaliyetlerine sürgünde devam ediyor.

İçkerya Başbakanı Zakayev'in bu yıl yedincisi düzenlenen Oslo Özgürlük Forumu'na katılması bu diplomatik girişimlerden bir tanesi. Ahmed Zakayev'in konuşmacı olarak katıldığı toplantının başlığı "Gerçeği Yaşamak" olarak belirlenirken toplantılara üst düzey siyasetçiler ve eski devlet başkanları başta olmak üzere 86 ülkeden çok sayıda sanatçı, aktivist ve bürokrat katıldı. Batı ile Rusya arasındaki gerginliği fırsata çevirmeye çalıştığı görülen İçkerya Hükümeti'nin tüm imkansızlıklara rağmen gerçtiğimiz aylarda Avrupa'nın çeşitli ülkelerindeki faaliyetleri de dikkate alındığında bu konuda başarılı bir performans sergilediğini söylemek mümkün.

Dağıstan

Dağıstan'da Mayıs ayı içerisinde ılımlı selefilere yapılan baskıların artması ve sivil toplum liderlerinin kaçırılarak göz altına alınması uzun vadede sonuçları olacak operasyonlar olarak yorumlanıyor. Bu sonuçlar ile ilgili işaretler ise IŞİD'e biat eden selefilerin sayısındaki artış olarak değerlendirilebilir.

Cami çıkışı toplu gözaltı

Dağıstan'ın Buynaks şehrinde 8 Mayıs'ta alışlagelmiş cami çıkışı toplu gözaltı operasyonlarından biri daha gerçekleştirildi.

Olayın ardından Buynakslı Magomed M.'nin Kavkazki Uzel'e yaptığı açıklamaya göre, Cuma namazının ardından Mahaçkale karayolu üzerinde bulunan camiden 10-15 kişi alınarak şehir emniyet müdürlüğüne götürüldü, akşama doğru da hepsi serbest bırakıldı. Magomed *"Camiye girerken kapıda 4-5 polis aracı ile en az 20 kamufleli ve maskeli polis vardı. Kesin olarak kaç kişi gözaltına alındı bilmiyorum, ama 10-15 kişi kadardı. Şubeye götürüldüler, parmak izleri alındı, kimliklerini kontrol ettiler ve kayıt için fotoğraflarını çektiler"* dedi.

Cami cemaatinden Ahmed adlı bir vatandaş, bu kez yapılan cami baskınının daha öncekilerden farklı olduğunu belirtti. Onun ifadelerine göre, cami önünde bekleyen polisler, cemaatten kameraya adres ve kimlik bildirimini yapmalarını istedi. Vatandaşlardan bazıları bu uygulamaya tepki gösterdi. Cemaatten bir başka kişi, gözaltına alınanların polis kamerasına konuşmak istemeyenler olduğunu açıkladı.

Magomedov neden tutuklandı

Mayıs ayının son 10 gününe Dağıstanlı aktivist Muhammed Magomedov'un maskeli polisler tarafından kaçırılarak göz altına alınması olayı damga vurdu.

Adiller Birliği hareketi liderlerinden olan Muhammed Magomedov'un avukatı nezarethanede tutulan müvekkiliyle görüşmeyi başardı. Kendisine yöneltilen yasadışı silah bulundurma suçunu kabul etmeyen Magomedov'un vücudunda darb izleri bildiren avukatı şimdilik nasıl bir savunma yapacaklarını netleştirmediklerini açıkladı.

Sivil Gözlem Komisyonu üyesi Ruslan Rasulov da 24 Mayıs'da 11.00 sıralarında gözaltındaki Magomedov'u ziyaret edebildiğini açıkladı. *Rasulov "İlk bakışta görülen yaraları vardı, bir kolunda morarmalar vardı. Kendisi de başındaki darb izlerini gösterdi ve bir ayağında ağrı duyduğunu söyledi"* dedi.

Rasulov, Magomedov ile görüşmesinden sonra Kavkazki Uzel'e şu açıklamayı yaptı: *"Bana, gündüz 11.00 sıralarında gözaltına alındığını anlattı. Polisler kendilerini tanıtmadan onu zorla araca bindirdiler ve başına çuval geçirdiler. Yolda koluna bir şeyin çarptığını hissetti, daha sonra ise bu şeyi cebine koydular. Lenin emniyetinden içeri girerken x-ray cihazı sinyal verdi. Muhammed'in üzerini aramaya başladılar ve cebinden silahı çıkardılar. Tabi ki polisle sorunları olan ve şehri terk etmemek üzere imzası bulunan bir kişinin silah taşımaması olacak iş değil".*

Muhammed Magomedov olayı Dağıstan Devlet Başkanı'nın da gündemine geldi. Konuyla bizzat ilgileneceğini açıklayan Başkan'ın bu ifadesinin ardından Magomedov'a mahkeme tarafından 10 günlük tutuklama kararı verildi.

Muhammed Magomedov Ocak 2014'de Moskova'da Kafkasyalılara uygulanan şiddet ve ayrımcılığa karşı eylem organize etmeye çalışmış, ancak belediye eyleme izin vermemişti. Magomedov, aynı dönemde, 2012 yılında Moskova'da yapılan Rusya'da İslami Problemler konulu konferansa katıldığı için örgüt üyeliği şüphesiyle polis takibatı altında olduğunu açıklamıştı.

İmam Askandaorov gözaltına alındı

Ay sonunda Mahaçkale'de Nadiriye Camii ikinci imamı Kurban Askandarov da gözaltına alındı. Askandarov'a yöneltilen suçlamanın da Magomedov ile aynı şekilde yasadışı silah bulundurmak olduğu söyleniyor.

Askandarov'un avukatı Ruslan Çupanov'un Dojd kanalına yaptığı açıklamaya göre, müvekkilinin annesi oğlunun bankamatikten para çektiği esnada gözaltına alındığını söylüyor.

Askandarov'un annesinin ifadesine göre oğlunun cebine silah bırakıldı, daha sonra

silahı cebinden kendi eliyle çıkarmaya zorlandı. Sovyetski polis şubesi Çupanov'un müvekkili ile görüşmesine izin vermedi.

Gözaltıların sebebi ne?

Aylardır süren ve Mayıs ayında artan ılımlı selefilere ve sivil toplum aktivistlerine yönelik baskıları Kavpolit için değerlendiren Ekaterina Sokiryanskaya'nın tespitleri gözaltıların sebep ve sonuçları üzerine odaklanıyor.

Daha önce ılımlı selefiler ile irtibat kuran yönetimin belli başarılar elde ettiğini hatırlatan Sokiryanskaya'nın tespitine göre son dönemde artan baskı ve şiddet silahlı direniş eğilimini arttıracak.

Sokiryanskaya bu baskıların, Kafkasya Emirliği lideri Kebekov'un öldürülmesi ve tanınmış dini liderlerden Nadir Ebu Halid gibi isimlerin IŞİD'e bağlılığını ilan etmesi gibi gelişmelerle birlikte IŞİD'in bölgedeki etkinliğini artırmasına katkı sağlayacağını düşünüyor .

Tüm bu olumsuzluklara rağmen Rusya toplumunda bölgeye yönelik artan ilginin olumlu olduğunu belirten yazara göre, "Rus toplumunun kayıtsızlığı Kafkasya'nın sivil hak ve özgürlükler açısından gelişmesine imkan vermedi. Zira ülkenin bir kısmı diğer kısmında yaşananlara kayıtsız olduğunda keyfilik ve dokunulmazlık durumu oluşuyor. Çeçenya'ya ve kısmen Dağıstan'a yönelen bu yeni ilgi bölgenin problemlerinin çözümünde yapıcı bir rol oynayabilir."

IŞİD Kafkasya Emirliği'nin yerini alır mı?

Bu soru Kafkasya için oldukça önemli ve Ajans Kafkas analisti Mansur Vaynah'ın da dediği gibi önümüzdeki dönemde en çok konuşulacak konuların başında geliyor.

Mansur Vaynah Kafkasyalı olup baskı ve zulme isyan eden gençlerin gözündeki IŞİD'ı şöyle tanımlıyor: “Yaşadıkları ülkelerde baskı gören ve ezilen genç isyancı ruhlar çok yönlü siyaseti anlamak istemiyor, onlar için sadece iki taraf var. Bizimle olanlar ve bize karşı olanlar! İşte burada DAEŞ devreye giriyor. O, bizimle olan... Rusya'ya kafa tutarken ABD'yi tölere etmeyen bir devlet. Filistin'e yardım gönderirken, İsrail'le ticaret yapmayan bir devlet. Kafkasya'da cihadı desteklerken doğal gaz boru hattı için bu desteği kesmeyen bir devlet. Bunların sinir bozucu olduğunun farkındayım ancak DAES gençlerin gözünde büyük ölçüde tam da bu “dürüstlüğe” karşılık geliyor. Tam da bu yüzden DAES gelecek dönemde Kafkasya'da direnişin ve cihadın temsilcisi olacak gibi duruyor. Bu sebeple Kafkasyalı gençlerin önümüzdeki dönemde DAES'e yönelimlerinin artacağını öngörmek mümkün.”

IŞİD güçlenirken Kafkasya Emirliği'ne ne olacağı sorusuna Vaynah'ın verdiği cevap ise yakın tarihten bir alıntıyla daha anlaşılır hale geliyor: “Kafkasya Emirliği bu durumda ne olacak? Yeni bir perspektif geliştirebilecek mi sorularının cevabı ise yakın geçmişte saklı. Nasıl ki Çeçen İçkerya Cumhuriyeti içerden gelen, daha etkili bir dini ideoloji uğruna kurban edildiyse Emirlik de aynen bu tarihi süreci yaşayacak ve sonuçta bir gün Birleşik Kafkasya Emirliği İslam Halifesi'ne biat edecek. Görünen bu...”

İngušetya

Nüfus ve coğrafya bakımından küçük olmasına rağmen oldukça yoğun politik gündemiyle bilinen İngušetya’da Mayıs ayının en önemli konusu olarak Marş’ın onuncu yılını kutlaması ve insan hakları ihlalleri ile slovik baskısı sayılabilir.

Marş 10 Yaşında

Kafkasya’nın önde gelen insan hakları örgütlerinden Marş 10. Yaşını kutladı. 3 Mayıs itibariyle 10 yılı geride bırakan Marş özellikle devlet görevlilerinin mağdur ettiği kişilere ücretsiz avukatlık hizmeti vermesiyle tanınıyor.

Başkanlığını Magomed Mutsolgov’ın yaptığı örgüt yayınladığı raporlar ile zaman zaman Rusya’da dahi gündem olmayı başarıyor.

İngušetya’da 14 “terörist” kalmış

İngušetya Devlet Başkanı Yunusbek Yevkurov’a göre ülke içerisinde toplam 14 “terörist” kaldı. Rusya Haber Servisi’ne açıklamalarda bulunan Yevkurov şu anda aktif olarak faaliyet gösteren 14 “terörist” kaldığını söyleyerek bunların da kısa zaman içinde etkisiz hale getirileceğini açıkladı.

Dağlarda mücadele eden Kafkasya Emirliği üyelerinin yurtdışında eğitim gördüğünü de iddia eden Yevkurov, “Bu gençler yabancı özel timler tarafından oldukça ciddi bir eğitimden geçirilmiş. Çünkü buradaki evlerinde ya da dağlarda bu duruma gelmeleri mümkün değil” ifadelerini kullanıyor.

Kafkasya’da direnişçilerin sayısı ile ilgili devlet başkanlarının verdiği rakamlar genelde gerçeği yansıtmıyor. Daha önce Kadirov’un Çeçenya’daki direnişçiler ile ilgili verdiği rakamlara göre şimdiye kadar hiç bir direnişçinin kalmamış olması gerekirdi. Yevkurov’un bu şekilde kesin bir rakamdan bahsetmesi ve direnişçilerin yurt dışında eğitim gördüğüne dair ifadelerinin dayanaksız olduğu söylenilebilir.

Abhazya

Devlet Başkanı Raul Hacimba'nın yurt dışı temaslarında Mayıs ayında Karaçay Çerkes Cumhuriyeti'ne yaptığı ziyaret önemliydi. Karaçay-Çerkes'ten Abhazya Bağımsızlık savaşına katılmış olan gönüllü savaşçılara devlet nişanı veren Hacimba'nın göreve geldiği günden beri özellikle Kuzey Kafkasya cumhuriyetlerine yaptığı ziyaretlerde bu tarz nişanlar vermesi Abhazya'nın Kuzey Kafkasya ile ilişkilerini geliştirmek istediğini gösteriyor.

Bir çocuk hasta Abhazya-Gürcistan sınırında öldü

Mayıs ayı başında Abhazya Gürcistan sınırında hasta bir çocuğun Rus sınır muhafızının geçiş izni vermemesi yüzünden hastaneye yetişemeyip hayatını kaybetmesi Gürcistan makamlarının tepkisine yol açtı. Gürcistan Dışişleri Bakanlığı olayla ilgili olarak Rusya'yı "vatandaşların" haklarını ihlal etmekle suçladı.

Çirikba-Helbert Görüşmesi

Abhazya Dışişleri Bakanı Vyaceslav Çirikba Avrupa Birliği Güney Kafkasya Özel Temsilcisi Herbert Salber ile görüştü. Çirikba "Toplantıda Cenevre görüşmelerinin son turunda ortaya çıkan sorunlar üzerinde durduk ve önümüzdeki toplantının detaylarını tartıştık. Toplantılarda öncelikli olarak sonuç alınmasını önemseydiğimiz, kayıp kişilerin bulunması ve Abhazya'nın kültürel mirasına ait unsurların iadesi konusunu da kendilerine ilettik" dedi.

Çirikba'ya göre Abhazya tarafı Cenevre görüşmelerini önemsiyor. Ayrıca Abhazya,

olayların önlenmesi için oluşturulacak mekanizmaların kurulmasını, Abhazya belgelerinin tanınmasını, siyasi vize sorunlarının çözülmesini ve öğrencilerin yurtdışında alacakları eğitimin engellenmemesini öncelik olarak belirlemiş durumda.

Herbert Salber Cenevre görüşmelerine bağlı olarak güç kullanılmaması konusundaki çalışmalarını sürdürdüğünü belirterek “Bazı beklentilerimiz var. Çalışmalar sürüyor. Belki de bazı sonuçlar elde edebiliriz” dedi.

Donetsk, Abhazya ve Güney Osetya’nın bağımsızlığını tanıdı

Rusya’nın Kırım’ı işgal etmesi ve Ukrayna’daki Rus Milisleri silahlandırması sonucunda kurulan Donetsk Halk Cumhuriyeti Abhazya ve Osetya’nın bağımsızlıklarını tanıdı.

Ukrayna’da olaylar patlak verdiğinde Rusya’nın bir çok bölgesinde olduğu gibi Abhazya’da da Donetsk için yardım konvoyları hazırlanmıştı. Abhazya ve Osetya halklarının kendilerine çok çok yakın olduğunu belirten Donetsk Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Aleksandr Kofman tanıma kararı

Abhazya ve Osetya Cumhuriyetlerinin bu karar hakkındaki detaylı görüşleri ise halen bilinmiyor.

Yeni İçişleri Bakanı Beslan Hagba

Mayıs ayı ortasında Abhazya Devlet Başkanı Raul Hacimba, İçişleri Bakanı Raul Lolua’nın istifasını onayladı ve yerine Beslan Hagba’yı atadı.

Geçtiğimiz günlerde Abhazya’nın başkenti Sohum’da farklı birimlere bağlı güvenlik güçleri arasında yaşanan ve iki polisin ağır yaralanmasıyla sonuçlanan kavgalar, önce

Sohum emniyet müdürü ve yardımcılarını görevinden etti, daha sonra İçişleri Bakanı Lolua devlet başkanına istifasını sundu. Birkaç günlük bekleyişin ardından Hacimba'nın istifayı onayladığı haberi geldi. Ardından Beslan Hagba içişleri bakanı olarak atandı.

Hacimba-Putin görüşmesi

15 Mayıs'ta Soçi'de görüşen Putin ve Hacimba sınır noktalarındaki kuyrukların azaltılması için alınacak önlemleri değerlendirdi. Psou sınır geçiş noktasında oluşan kuyruklar ve bürokratik aksamalar uzun süredir gündemdeydi. Geçtiğimiz aylarda Psou sınırının kaldırılmasını Rusya yetkilileri gündeme getirmiş ve bu talep Abhazya'da tepkilere sebep olmuştu.

Abhazya Devlet Başkanı Hacimba, Putin ile görüşmesinin ardından 16 Mayıs'ta düzenlediği basın toplantısında, "Sınır geçiş kapasitesinin önemli ölçüde arttırılması için hem sınır ve gümrük kontrolörleri sayısının hem de diğer çalışanların sayısının arttırılması gerektiğini konuştuk. Tren seferleri ile ilgili konuları da konuştuk. Bu Psou'nun yükünü hafifletmeye yardımcı olacak" dedi.

Amtsahara 5. Kongresini yaptı

22 Mayıs'ta Abhazya'nın başkenti Sohum'da Amtsahara Partisi'nin beşinci olağan kongresi gerçekleştirildi. Amtsahara Partisi Abhazya Vatan Savaşı Gaziler Birliği, Abhazya Kahramanları Sergey Dbar, Vladimir Naçaç, Aki (Salıbey) Ardzinba ve Garik Samanba önderliğinde Mart 1999'da kuruldu. Gazilerin haklarını korumayı hedefleyen örgüt 2002'de sosyo-politik harekete evrildi. 27 Haziran 2013'de ise Amtsahara siyasi parti yapısına dönüştü.

Ülkenin önemli ve etkili siyasi yapılarından olan Amtsağara'nın kongresinde iki gündem maddesi görüşüldü: Ülkedeki sosyo-politik durumun analizi ve Amtsağara'nın yeniden yapılanması.

Kongrenin açılış konuşmasını yapan parti eş başkanı Garik Samanba'nın Ankvab'ın gidişi ve yapılan seçimler ile ilgili söyledikleri dikkat çekiciydi. Samanba kongrede özetle şunları söyledi: "Toplumsal gerginliğin tehlikeli boyutlara ulaşmaması, sükunetin korunması adına, Aleksandr Ankvab'ın devlet başkanlığından anayasal normlara uygun şekilde ayrılması, bu şartlarda yapılan seçimler ve şaibeli sonuçlarıyla Raul Hacimba'nın devlet başkanlığına gelmesini yasal kabul etmek durumunda kaldık".

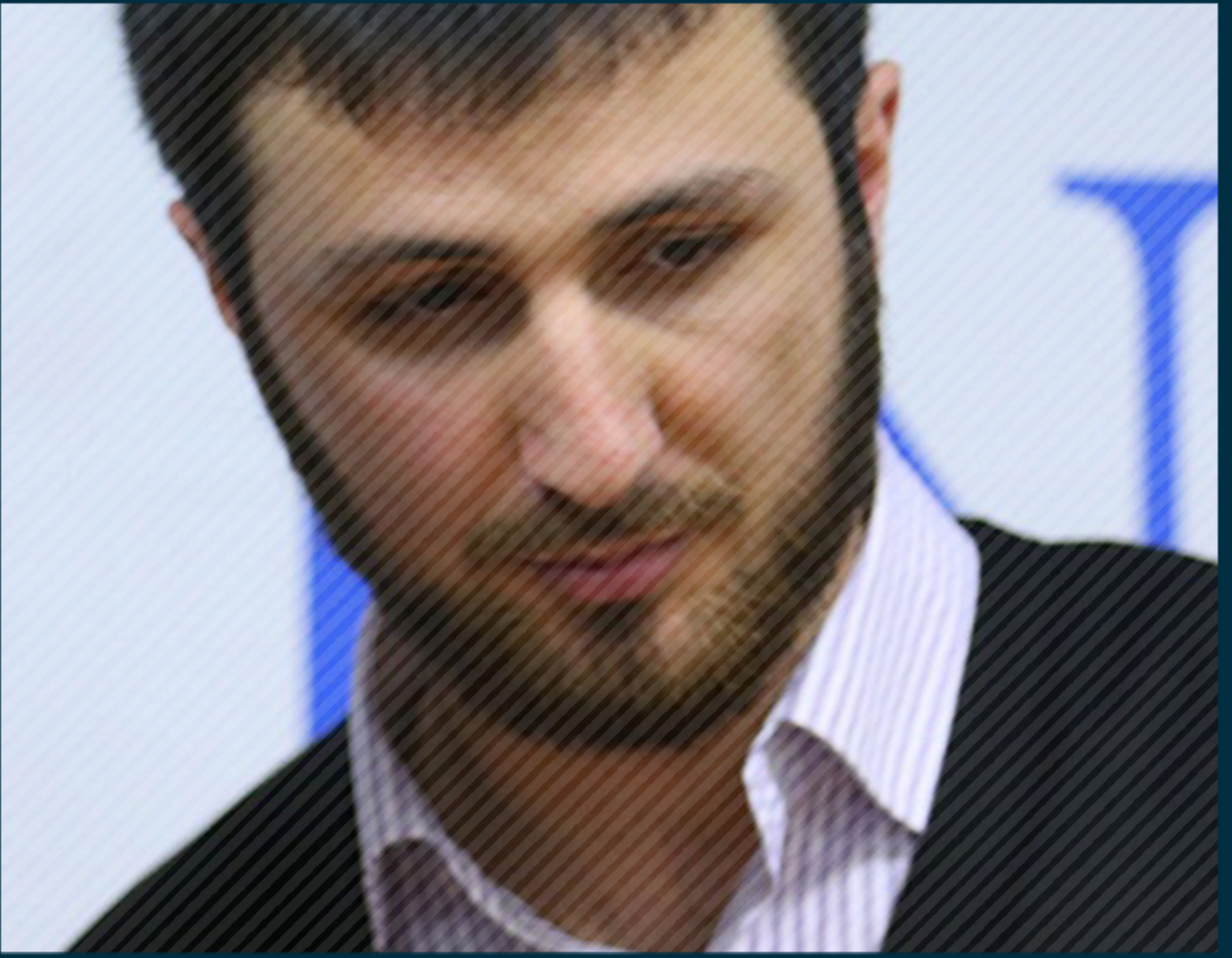
Kongrede yapılan konuşmalarda mevcut yönetimin yetersizliği vurgulanırken muhalefet konusunda neler yapılabileceğiyle ilgili bir görüş basına yansımadı.

Abhazya’da 21 Mayıs

Soykırım kurbanları, 21 Mayıs 1864’ün 151. yıldönümünde Abhazya’nın başkenti Sohum’da düzenlenen törenle anıldı. Anma gecesi meşaleli gençlerin ön sıralarda yer aldığı kortejin Sergey Bagapş Caddesi’nden sahildeki sürgün anıtına yürüyüşü ile başladı. Meşaleli yürüyüşün ardından sürgünle ilgili bir film izlendi.

Abhazya Devlet Gençlik Politikası Komitesi Başkanı Alys Avidzba, “Geçmişimizi bilmeden geleceği inşa edemeyiz. Bu yüzden tarihimizi insanlarımızın kalbine ve aklına taşımamız gerekiyor. Çok sevindiricidir ki, gençlerimizin kendilerine hatırlatma yapılmasına ihtiyaçları yok. Tek bir çılgılla çok sayıda insan toplanıyor. Gençlerimiz atalarımızın hatırasını anıyor ve saygı duyuyorlar” dedi.

Ürdün’den anavatanına dönen Janna Leyba ise yaptığı konuşmada 21 Mayıs’ın sadece Abaza halkını değil, çoğunluğu diasporada yaşayan diğer Kafkasya halklarını da birleştirdiğini ifade etti.

Mayıs'15 Raporu

